

YHDYSVALTALAISTEN KÄSITYKSET VENÄJÄSTÄ

KIELTEINEN KUVA RAJOITTA VAIHTOEHTOJA

Mika Aaltola

YHDYSVALTALAISTEN KÄSITYKSET VENÄJÄSTÄ:

KIELTEINEN KUVA RAJOITTAÄ POLIITIKAN VAIHTOEHTOJA

- Yhdysvaltalaisten käsitykset Venäjästä ovat tällä hetkellä kielteisimmät sitten kylmän sodan päättymisen. Vaikka negatiivinen kehitys alkoi jo ennen vuoden 2016 presidentinvaaleja, Venäjän sekaantuminen Yhdysvaltain vaaleihin ja vaaleja koskevat tutkimukset ovat jyrkentäneet käsityksiä entisestään.
- Kielteiset mielikuvat Venäjästä kaventavat presidentti Donald Trumpin hallinnon politiikkavaihtoehtoja suhteessa Venäjään.
- Liian myötämielisiksi tulkittavissa olevat toimet Venäjän suhteen johtavat helposti koon, vastareaktioihin ja kongressin roolin korostumiseen Yhdysvaltain ulkopoliitikassa.
- Suurvaltamielikuvien välinen vuorovaikutus saattaa lisätä Trumpin mahdollisuuksia Venäjän suhteen. Esimerkiksi Kiina-suhteen äkillinen tulehtuminen vielä nykyisestä hankalasta tilanteesta saattaisi kääntää huomiota Venäjästä tai lieventää Venäjästä vallitsevaa negatiivista mielikuvaa.

Mika Aaltola

Ohjelmajohtaja

Globaali turvallisuus - tutkimusohjelma

ISBN 978-951-769-598-5

ISSN 1795-8059

Kansikuva: Marco Verch / Flickr. Käytetty Creative Commons -lisensillä.

Julkaisu on osa Ulkopoliittisen instituutin projektia Muuttuvat suurvaltasuhteet ja Suomi. Hanke on osa Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa.

YHDYSVALTALAISTEN KÄSITYKSET VENÄJÄSTÄ:

KIELTEINEN KUVA RAJOITTAI POLITIIKAN VAIHTOEHTOJA

JOHDANTO

Yhdysvaltalaisten yleinen mielipide Venäjää kohtaan on jyrkentyneet huomattavasti vuodesta 2014 lähtien. Keskeinen käännekohta yhä negatiivisemmässä Venäjä-kuvassa oli kuitenkin Donald Trumpin voittoon päättyneet vuoden 2016 presidentinvaalit, joita Venäjän koetaan häirinneen.

Tällä hetkellä aikaisempaa suuremmalla osalla väestöstä on ylipäänsä mielipide Venäjästä, ja erityisesti Venäjän vaalivaikuttamisesta on keskusteltu laajasti sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa. Äänestäjien puoluekanta vaikuttaa kuitenkin jonkin verran heidän käsityksiinsä, samoin ikä. Nuorilla, 18–29-vuotiailla, on myönteisempi Venäjä-kuva kuin 30-vuotiailla ja vanhemmilla, vaikkakin myös nuorten kuva Venäjästä on valtaosin kielteinen.¹

Venäjällä on selvästi uudella tavalla konkreettinen ja relevantti osa yhdysvaltalaisessa maailmankuvassa. Venäjää koskevalla nykykeskustelulla sekä aikaisemmilla, nyt uudelleen aktivoituneilla, tulkintatavoilla on merkitystä myös Yhdysvaltojen ulkopoliittikan kannalta. Poliittikan tekijöiden täytyy ottaa huomioon syntynyt yleisen mielipiteen kokonaispuite muotoillessaan maan ulkopoliittista linjaa suhteessa Venäjään. Tämä Briefing Paper käsittelee Yhdysvaltojen nykyisen kriittisen Venäjä-kuvan taustaa, sisältöä, pysyvyyttä ja pitkäaikaisia vaikutuksia Yhdysvaltojen Venäjä-suhteeseen. Lisäksi pohditaan, millaisia reuna-ehdoita jyrkentyneet Venäjä-kuva asettaa Yhdysvaltojen Venäjä-suhteelle.

VENÄJÄ-KUVA KYLMÄN SODAN JÄLKEEN

Yhdysvaltalaisille Venäjä oli kylmän sodan aikana geopolitiittinen ja ideologinen vastustaja, ja kylmän sodan ajan käsitys Venäjästä vihollisena muodostaa keskeisen osan Yhdysvaltain ulkopoliittikan kuvastoa. Viholliskuvan merkitys väheni 90-luvulta lähtien. Neuvostoliiton romahdettua ja Venäjän muututtua markkinataloudeksi käsitys Venäjästä vihollisena menetti ideologisen sisältönsä ja ulkopoliittisen merkityksensä. Se nousi toistuvasti esiin erityisesti ulkopoliittisen

eliitin keskusteluissa Balkanin sotien, Kosovon sodan ja Georgian sodan yhteydessä, mutta Washingtonin ulkopuolella käsitys Venäjästä normalisoitui. Entinen mielikuva Venäjästä vihollisena ei ole ollut kansalaiskeskustelujen keskiössä, vaikka yhdysvaltalainen populaarikulttuuri onkin toisintanut aikaisemmin opittuja stereotyyppioita Venäjästä. Vuoden 2001 terrori-iskut muokkasivat rajusti viholliskuvastoa. Huomio kääntyi suurvaltakeskeisyydestä kohti terroristisia ei-valtiollisia toimijoita.

1990-luvulla yhdysvaltalaisten mielikuvia Venäjästä hallitsivat toiveet vähitellen demokratisoituvasta ja normalisoituvasta maasta, jonka suhde Yhdysvaltoihin olisi entistä ystävällisempi. Amerikkalaisten myönteinen asenne Venäjää kohtaan vahvistui hetken aikaa vielä presidentti Vladimir Putinin valtaannousun jälkeen ja saavutti huippunsa vuonna 2002, jolloin 66 prosentilla yhdysvaltalaisista oli myönteinen käsitys Venäjästä.²

Toisaalta terrorismin vastaisen sodan olosuhteissa Venäjä ei ollut korostunut ulkopoliittinen kysymys. Venäjän geopolitiittinen haaste alkoi näkyä vähitellen käsityksien muuttumisena epäsuotuisemmiksi presidentti Putinin Münchenin puheen (2007) ja Georgian sodan (2008) myötä. Presidentti Barack Obaman Venäjä-suhteen ”resetin” ansiosta muutos pysyi kuitenkin pitkänajan vaihteluvälin puitteissa.

Vuoden 2016 Yhdysvaltojen presidentinvaalit ja erityisesti Venäjän laajamittainen vaalivaikuttamisoperaatio palauttivat mieliin kylmän sodan aikaisen käsityksen Venäjästä. Vuodesta 2014 lähtien Venäjä on näkynyt yhdysvaltalaisessa mediassa korostuneen kielteisessä roolissa vaalivaikuttamisen, Ukrainan tapahtumien ja erilaisten kyber- ja tiedusteluoperaatioiden takia. Erityisesti vanhemmalla sukupolvella on muistoja Venäjästä geopolitiittisena ja ideologisena suurvaltakilpailijana. Nuoremmilla Venäjään liittyviä mielikuvia hallitsevat enemmän poliittisen järjestelmän siirtyminen kohti autokratiaa, mutta myös seksuaalivähemmistöjen kohtelu Venäjällä ja ihmisoikeuskysymykset.

1 Pew Research Center (15.8.2017). Russia is more favored among young. http://www.pewglobal.org/2017/08/16/publics-worldwide-unfavorable-toward-putin-russia/pg_2017-08-16_views-of-russia_009/

2 Gallup (2016). Americans see Russia Less negatively, as less of a threat. <https://news.gallup.com/poll/189284/americans-russia-less-negatively-less-threat.aspx>

VUODEN 2016 VAALIEN VAIKUTUS

Donald Trumpin valinta presidentiksi vuonna 2016 ja siihen liittyvät vaalivaikutus- ja yhteistyöepäilyt ovat vaikuttaneet yhdysvaltalaisen kuvan Venäjästä. Mielipidetiedustelujen mukaan käsitys Venäjästä on muuttunut jyrkästi kielteisemmäksi. Helmikuussa 2018 noin 44 prosentilla yhdysvaltalaisista oli suurelta osin epäedullinen ja 28 prosentilla hyvin epäedullinen kuva Venäjästä. Yhteensä siis 72 prosenttia yhdysvaltalaisista suhtautui Venäjään ainakin jossakin määrin negatiivisesti, kun positiivisesti suhtautuvia oli vain 25 prosenttia. 1990-luvulla luvut olivat suhteellisen lähellä toisiaan. Samoin Obaman kaudella vuodesta 2008 vuoteen 2013 yhdysvaltalaisien käsitykset olivat Venäjän kannalta edullisia. Vertailukohtaa vuoden 2018 negatiivisille luvuille saa hakea aina kylmän sodan ajalta, 1980-luvulta.³

Viimeaikaiset muutokset mielipiteissä saattavat viitata uuden Venäjää koskevan kokonaiskuvan syntymiseen. Tätä uutta kokonaiskuvaa leimaavat kielteiset odotukset ja epäilykset sekä toisaalta uudenlaiset uhat, kuten sosiaalisen median kautta tapahtuva demokraattisten haavoittuvuuksien hyväksikäyttö. Merkittävää on, että tämän kielteisemmän kokonaiskehityksen on sisäistänyt huomattava osa väestöstä, riippumatta heidän etnisestä taustastaan tai ikäluokastaan.

Historiallisen epäedullista Venäjä-kuvaa voidaan tarkastella myös emotionaalisen lämpötilan mittarilla. Chicago Council on Global Affairs on kerännyt pitkän aikavälin dataa pyytämällä vastaajia kertomaan asteikolla 1–100, kuinka kylmät tai lämpimät maiden väliset suhteet ovat. Vuonna 2017 keskiarvo oli 31, siis melko kylmät. Viimeksi yhtä kylmiksi vastaajat olivat arvioineet Venäjän ja Yhdysvaltojen suhteet vuonna 1986. Alin lukema, 25, on vuodelta 1982 ja korkein, 58, vuodelta 1990. Vuonna 2010 lukema oli 48. Lasku jyrkkeni vuodesta 2014 alkaen.⁴

Yhdysvaltalaisen Venäjä-kuva on nyt hyvin kielteinen kummankin pääpuolueen kannattajien keskuudessa. Pew-tutkimuskeskuksen kevään 2018 tutkimuksessa 27 prosenttia republikaaneista näki Venäjän positiivisessa valossa, demokraatteja äänestävästä puolestaan 16 prosenttia.⁵ Republikaanien ja demokraattien Venäjä-käsitykset ovat pysytelleet suhteellisen

samankaltaisina viime vuosikymmenen. Venäjän sekaantuminen vuoden 2016 vaaleihin jakaa yhdysvaltalaisia. Ipsos/Reuters-mielipidetutkimuksen mukaan valtaosa vastanneista (56 %) käsittää Venäjän ainakin jossakin määrin häirinneen vaaleja.⁶

Tutkimusten ja syytösten monitahoisuus vaikuttaa yhdysvaltalaisen mielipiteisiin Venäjän vaalihäirinnästä. Yhtäältä suurin osa amerikkalaisista kokee Venäjän häirinneen vaaleja (election meddling) omalla tiedusteluoperaatiollaan, jossa demokraattipuolueen ja presidenttiehdokas Hillary Clintonin sähköposteihin murtauduttiin ja viestejä vuodettiin kolmansien osapuolten kautta julkisuuteen.

Mielipiteet väitetystä salaisesta yhteistyöstä (election collusion) ovat paljon jakautuneempia. Yhteistoiminta viittaa siihen, että Trumpin kampanja tai ehdokas itse olisi ollut tietoinen Venäjän operaatiosta tai jopa hyväksynyt sen ja edesauttanut sitä synkronoimalla kampanjan ulostuloja suhteessa sähköpositiivutoihin. Monen saattaa olla vaikeaa pitää erillään syytöksiä Venäjän vaalihäirinnästä ja toisaalta syytöksiä Trumpin kampanjan salaisesta yhteistyöstä Venäjän kanssa.

Vuoden 2016 vaalit ovat keskeinen syy yhdysvaltalaisen historiallisen negatiiviseen Venäjä-kuvaan. Heikkenevä trendi alkoi jo kaksi vuotta aikaisemmin, mutta vuoden 2016 vaalihäirinnän voidaan sanoa selkeästi vahvistaneen jo Krimin niemimaan valtauksen synnyttämiä epäilyksiä Venäjän suhteen. Venäjän geopolitiittinen haaste nousi otsikoihin vuonna 2014, kun Venäjä miehitti Krimin ja Itä-Ukrainassa syttyi sota. Euroopan turvallisuuden järkkäminen johti Yhdysvaltojen sanktioihin. Erityisesti republikaanit kritisoivat jyrkästi silloisen presidentin Barack Obaman liian maltillisina pidettyjä Venäjä-toimia. Kokonaisuudessaan Yhdysvaltojen suhde Venäjään koventui, ja geopolitiittiset jännitteet heijastuivat myös yleiseen mielipiteeseen.

Myös presidentti Trumpin silmiinpistävän poikkeuksellinen Venäjä-politiikka ja avoimen positiivinen ja kriittikkiä välttelevä suhde Venäjän presidentti Putiniin ovat vaikuttaneet yhdysvaltalaisen mielipiteisiin. Merkillepantavaa on myös se, että Trumpin hallinnon Venäjä-politiikka on melko perinteistä ja suhtautuu Venäjään epäilevästi. Käsitys presidentin Venäjä-suhdesta eroaa yleisestä kuvasta hallinnon politiikasta, vaikkakin puolustusministeri James Mattisin ero

3 Gallup (2018). In depth: Russia. <https://news.gallup.com/poll/1642/russia.aspx>

4 Smeltz, Dina, Wojtowicz, L. and Goncharov, S. (7.2.2018). Despite last year's expectations, publics sense strain in US-Russia Relations. <https://www.thechicagocouncil.org/publication/despite-last-years-expectations-publics-sense-strains-us-russia-relations>

5 Pew Research Center (2018). 6 charts on how Russians and Americans see each other.

6 Ipsos Poll Conducted for Reuters (18.7.2018). https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2018-07/2018_reuters_tracking_-_russia_7_18_2018.pdf

Yhdysvaltain donald Trump ja Venäjän Vladimir Putin tapasivat toisensa huippukokouksessa Helsingissä kesäkuussa 2018. Trumpin vastustajille presidentin lämmin suhde Putiniin on epäilyttävä merkki. (Kuva: The Russian Presidential Press and Information Office/Wikimedia Commons. Käytetty Creative Commons -lisenssillä.)

joulukuussa 2018 saattaa muuttaa käsitystä presidentin ja hallinnon linjojen erosta. Presidentin politiikkaa vastustavien demokraattien parissa Trumpin Venäjä-politiikan vastustaminen liittyy Venäjä-kuvan jyrkentymiseen. Venäjän autoritäärihallintomalli ja käsitys Putinista itsevaltaisena johtajana herättävät heissä epäilyksiä, jotka liittyvät helposti epäilyksiin presidentti Trumpin vastaavista autoritäärisistä tavoitteista ja mieltymyksistä. Republikaanien parissa tilanne on osittain päinvastainen. Putin hyväksytään ja häntä ihailaan, koska häntä pidetään vahvana johtajana.

Yhdysvaltalaisien näkemykset presidentti Putinista ovat kuitenkin kokonaisuudessaan hyvin kielteisiä. Kaksi kolmasosaa Pew-tutkimuskeskuksen kyselyyn vastanneista sanoi, että heidän käsityksensä Putinista on negatiivinen. Republikaanien ja heitä tukevien keskuudessa luku on 62 prosenttia ja demokraattien parissa 76 prosenttia.⁷ Presidentti Trumpin myötämielinen suhtautuminen Putiniin on poliittinen riski, koska se on ristiriidassa yleisen mielipiteen kanssa. Toisaalta presidentin omintakeinen linja on muuttanut jonkin

verran erityisesti republikaanien käsitystä Venäjästä ja sen johdosta.⁸

AMERIKKALAISTEN UHKA- JA VIHOLLISKUVAT

Vaikka valtaosa yhdysvaltalaisista kokee Venäjän negatiivisesti, mielipiteet ovat jakautuneempia kysyttäessä, pitävätkö he Venäjää merkittävänä uhkana Yhdysvalloille. 63 prosenttia demokraattivastustajista koki Venäjän olevan vakava uhka, kun taas vain 38 prosenttia republikaaneista ajatteli samoin. Mielipiteiden jakautumista saattaa selittää se, että vaalivaikuttamisen kaltainen hybridiskenaario sopii paremmin demokraattien mielikuviin uhkasta. Republikaanit puolestaan kokevat vakaviksi uhkiksi esimerkiksi islamistisen terrorismin tai Kiinan mahdollisen haasteen Yhdysvalloille.⁹

Yhdysvaltalaisien silmissä eniten huolta herättää Pohjois-Korean ydinasekehitys. Keväällä 2018 tehdystä kyselytutkimuksesta 82 prosenttia nimesi sen uhkaksi

7 Pew Research Center (3.26.2018). Putin remains overwhelmingly unpopular in the United States. <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/03/26/putin-remains-overwhelmingly-unpopular-in-the-united-states/>

8 Washington Post (20.7.2018). How much will Republicans follow Trump on Russia and Putin? https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2018/07/20/how-closely-will-republicans-follow-trump-on-russia-and-putin/?utm_term=.404a8e6229f9

9 Pew Research Center (9.11.2017). Partisans Have Starkly Different Opinions About How the World Views the U.S. <http://www.people-press.org/2017/11/09/partisans-have-starkly-different-opinions-about-how-the-world-views-the-u-s/>

Yhdysvaltojen elintärkeille intresseille. 81 prosenttia vastaajista piti kyberterrorismia kriittisenä uhkana, 75 prosenttia nimesi kansainvälisen terrorismin, 40 prosenttia Kiinan taloudellisen vallan, 39 prosenttia laajan maahanmuuton ja 36 prosenttia Israelin ja palestiinalaisten välisen konfliktin.¹⁰

Uhkavalikoiman laajentuminen ilmenee siinä, että yhdysvaltalaisista 45 prosenttia näkee suurimpana välittömänä uhkana Yhdysvalloille kyberhyökkäyksen, verrattuna esimerkiksi terrorihyökkäykseen (31 %) tai ydinaseiskuun (19 %).¹¹ Kyberhyökkäys on laaja kategoria erilaisia riskejä, kuten vaalivaikuttamista, energiaverkkojen häirintää tai laajamittaista yritysvakoilua. Osaltaan kyberuhkia ovat korostaneet valtiollisten toimijoiden tekemät operaatiot, kuten vaalihäirintä, joka koostui sähköpostijärjestelmään murtautumisesta ja sosiaalisen median manipulaatiosta.

Jos yhdysvaltalaisia pyydetään nimeämään keskeisiä vihollisvaltioita, Venäjää pitää vihollisena 19 prosenttia vastaajista. Venäjä on listalla toisena Pohjois-Korean (51 %) jälkeen mutta ennen Kiinaa (11 %) ja Irania (7 %). Kuva Venäjästä vihollisena on vahvistunut huomattavasti kuluneen vuosikymmenen aikana. Vuonna 2012 vain 2 prosenttia yhdysvaltalaisista näki Venäjän keskeisenä vihollisena. Puolueiden kannattajien väliset erot ovat edelleen vuonna 2018 suuria: republikaanien kannattajista Venäjän näki suurimpana vihollisena 9 prosenttia ja demokraattien kannattajista 30 prosenttia. Venäjää merkittävämpänä vihollisena republikaanit pitivät Pohjois-Koreaa (58 %), Kiinaa (15 %) ja Irania (10 %). Vaikka julkinen mielipide korostaa Venäjän negatiivista roolia, ei Venäjä republikaanihallinnon aikana ole keskeisin prioriteetti.

Demokraattipuolueen kannattajien näkökulmasta Venäjä, Trump ja kyberavusteiset manipulatiiviset vaikuttamiskeinot yhdistyvät yhdeksi selkeäksi uhkakuvaksi. Republikaanit puolestaan eivät liitä Trumpia yleiseen Venäjä-kuvaan. Republikaanien parissa Venäjä koetaan negatiiviseksi Yhdysvaltojen kannalta, mutta kokonaisuudessaan Venäjään liitettyä uhkakuvaä pidetään merkitykseltään vähäisempänä kuin esimerkiksi Kiinaan, Iraniin tai ISISin kaltaiseen terrorismiin yhdistettyä uhkakuvaä.¹²

Toisaalta on syytä huomata, että kongressissa yleinen mielipide on tuottanut puolueiden välistä

konsensusta Venäjään liittyvissä asioissa siitä huolimatta, että monissa poliittisissa kysymyksissä polariisaatio on hyvin voimakasta. Kongressi on hyväksynyt ylivoimaisella ääntenemmistöllä sanktiopaketteja, joilla Venäjää on rangaistu erityisesti vuoden 2016 vaalivaikuttamisesta. Presidentti Trump on allekirjoittanut nämä lait. Yleinen mielipide tukee Venäjään liittyviä toimia, ja presidentti Trumpin on vaikea vastustaa jo hyväksytyjä ja suunnitteilla olevia sanktiolakeja. Washingtonissa kuulee usein sanottavan, että kaikki Venäjään liittyvä on myrkyllistä, ”toksista”. Demokraatit saivat marraskuun 2018 välivaleissa haltuunsa kongressin edustajainhuoneen enemmistön, ja puolueiden välisen suhteellisen konsensuksen piirre Venäjään liittyvissä asioissa saattaa saada nykyistä enemmän painoarvoa seuraavien kahden vuoden aikana.

LOPUKSI: VENÄJÄ-KUVAN SUHDE ULKOPOLITIIKKAAN

Yleinen narratiivi Venäjästä vaikuttaa Venäjään koskevan julkisen keskustelun rajoihin sekä poliittisten päätösten julkisiin perusteluihin. Venäjä-puheen reunaehdot asettuvat selväpiirteisemmiksi. Suhteessa reunaehtoihin yleisö arvioi Venäjään liittyvien uutisten merkityksellisyyttä ja luotettavuutta. Näiden ehtojen puitteissa syntyy erilaisia skenaariota, poliittista spekulatiota ja myös perusteltuina pidetyt politiikkavaihtoehdot.

Kylmän sodan aikana kuva Neuvostoliitosta geopolittisena vihollisena ja ideologisena vastustajana oli melko itsenäinen ja riippumaton. Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton suhde dominoi Yhdysvaltain ulkopolitiikkaa ja koko maailmanpolitiikkaa. Nyt tilanne on toisenlainen. Se, miten Venäjä Yhdysvalloissa koetaan, liittyy muihin yhdysvaltalaisiin ulkosuhdenäkemyksiin. Erityisesti yhdysvaltalaisien käsitys Kiinan noususta suurvaltakilpailijaksi on merkityksellinen myös Venäjä-skenaarioiden näkökulmasta. Lisäksi Venäjä-kuvaan vaikuttavat muut uhkakuvat ja uudet ulkopoliittiset työkalut, kuten geoekonomiset keinot (esimerkiksi sanktiot), energiapolitiikka ja kybervälineet.

Venäjä-käsitys ei siis ole oma itsenäinen saarekkeensa. Tämä saattaa lisätä presidentti Trumpin hallinnon politiikkaoptiota Venäjän suhteen. Esimerkiksi Yhdysvaltain ja Kiinan suhteiden äkillinen tulehtuminen saattaisi kääntää huomiota pois Venäjä-kuvan

10 Gallup (5.3.2018). North Korea, Cyberterrorism – Top Threats to U.S. <https://news.gallup.com/poll/228437/north-korea-cyberterrorism-top-threats.aspx>

11 USA Today (18.7.2018). Most Americans view Russia as U.S. enemy, unfriendly, shows new NBC News poll. <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2018/07/18/poll-russia-us-enemy/794640002/>

12 Gallup (19.2.2018). North Korea Surges to Top of U.S. Enemies List. https://news.gallup.com/poll/227813/north-korea-surges-top-enemies-list.aspx?g_source=link_news9

negatiivisesta puolesta ja siten normalisoida yhdysvaltalaisten kokonaiskäsitystä Venäjästä. Toisaalta kysymys on vuoden 2016 vaalien aiheuttamasta pitkävaikutteisesta kokemuksesta, joka tuotti uuden kielteisemmän kokonaiskäsityksen Venäjästä. Tämä vääjäämättä rajaa politiikkavaihtoehtoja vuosiksi eteenpäin.

Myös presidentin toimia Venäjän suhteen arvioidaan näiden kehyksien sisällä. Muuttuneen Venäjää koskevan kokonaiskäsityksen vaikutukset tulivat selkeästi esiin Trumpin ja Putinin Helsingin-tapaamisen yhteydessä kesällä 2018. Yhdysvaltalaisten vahva reaktio presidentti Trumpin liian myönteisenä pidettyyn suhtautumiseen Venäjää kohtaan rajoitti tämän poliittista liikkumatilaa. Toisaalta maan sisäinen polarisaatio vaikuttaa käsitykseen ulkoisista vihollisista. Huomio on kääntynyt sisäänpäin kiihkeään valtopoliittiseen kamppailuun, ja tässä yhteydessä esimerkiksi Venäjä-suhde saattaa olla yhä enemmän sisäpoliittisen kamppailun väline ja funktio.

Vaikka amerikkalaisten Venäjä-kuva on hyvin kielteinen, Trumpin hallinto pystyy edelleen toimimaan Venäjän suhteen. Vastaava tilanne on nähty suhteissa Pohjois-Koreaan: Se nähdään Yhdysvalloissa keskeisimpänä mahdollisena vihollisena, mutta presidentti Trump kykeni tekemään sen suhteen avauksia ja tapaamaan maan johdon Singaporen huipputapaamisessa kesällä 2018. Trumpin pyrkimyksenä oli liennyttää suhdetta Pohjois-Korean johtajaan ja henkilökohtaisen kunnioituksenosoituksen avulla saada Pjongjangilta myönnytyksiä maan ydinase- ja ohjusohjelman suhteen.

Yhdysvaltalaiset kannattavat diplomaattisia avauksia myös Venäjälle. 58 prosenttia yhdysvaltalaisista kokee, että maan suhteita Venäjään olisi syytä pyrkiä parantamaan. Vain sanktioihin keskittyvän linjan kannalla oli 36 prosenttia vastaajista. Trumpin hallinto voisi saada tukea kansalaismielipiteestä esimerkiksi asevalvontasopimuksien tiimoilta, vaikkakin neuvottelut Venäjän kanssa ovat hankalia ja Yhdysvaltojen strateginen linja vaatinee myös Kiinan mukaan ottamista. Samoin tuloksetkaille huippukokouksille Venäjän kanssa on tilausta, jos presidentti Trumpin ei nähdä antavan liikaa periksi Venäjän vaatimuksille. Suhteiden vakauttamiseen suhtaudutaan positiivisesti, mutta negatiivinen käsitys Venäjästä juonittelevana valtiona asettaa lähestymisyrietyksille tarkat rajat. Yhdysvaltalaiset myös seuraavat tilannetta tarkasti. Kaksi kolmasosaa vastaajista kertoo seuraavansa Venäjän vaalivaikuttamiseen liittyviä tutkimuksia hyvin

tai melko tiiviisti. Yhdysvaltalaisten Venäjä-kuva on aktiivinen tavalla, joka Trumpin hallinnon on pakko huomioida.¹³

13 Gallup (20.8.2018). More in U.S. Favor Diplomacy Over Sanctions for Russia. <https://news.gallup.com/poll/241124/favor-diplomacy-sanctions-russia.aspx>